

TALABALARGA INGLIZ TILI O'QITISHNING ZAMONAVIY TEKNOLOGIYALARI

Kuchkarova Komilaxon Mirojiddinovna

Farg'ona — Temurbeklar maktabi|| harbiy akademik litseyi ingliz tili fani o'qituvchisi

Annatsiya: *Ushbu maqola ingliz tili o'qitishning eng samarali usullarini tanlashning o'ta dolzarb masalasiga, o'quv yurtlari talabalariga chet tillarini o'rganishga turtki bo'lishga, chet tilini o'rganishda talabalar faolligini oshirishga qaratilgan. Axborot texnologiyalarining pedagogik roli va ahamiyati Ta'lim muassasasining o'quv jarayoni ularni joriy etishning samaradorligi va maqsadga muvofiqligi belgilab beradi.*

Kalit so'zlar: *chet tilini o'qitish, xorijiy nutq faoliyati, o'qituvchi, kompetentsiya, o'qitish, texnologiya, pedagogik texnologiya.*

KIRISH

Oxirgi vaqtlarda jamiyatimizda chet tilining darajasi sezilarli darajada o'zgardi. Chet tillarini o'rganish zaruratga aylandi. Xalqaro aloqalarni faol takomillashtirish muhitida bitiruvchining mehnat bozorida qiymati ko'p jihatdan uning til bilish darajasi bilan belgilanadi. Hozirgi kunga kelib, dunyo miqyosida chet tillari sohasidagi Ta'lim siyosati kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishga qaratilgan. Bugungi kunda bor yuqori yo'nalishni o'zgartirish nisbatan barqaror tendentsiyadir. Ta'lim tizimi yangi qadriyatlarga, pedagogik jarayonni insonparvarlashtirish, shaxslararo munosabatlarni demokratlashtirish, ustunlikka aylanib bormoqda. Ta'limni bitiruvchisi raqobatbardosh, mutaxassislik bo'yicha barcha talablarga javob bera olishi kerak, bu uning umumiy rivojlanishining yuqori darajasini bildiradi, axborot va aloqa vositalariga ega bo'lish malaka, yuqori professionallik, qobiliyat mustaqil qarorlar qabul qilish, innovatsion fikrlash va o'zgarishlarga samarali moslashish malakali kadrning xususiyatlari xisoblanadi. Bugungi kunda jamiyatimizning dolzarb va asosiy vazifasi yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlashdir. Yuqori malakali kadrlarga bo'ladigan talablardan birinchisi bu - bir yoki bir nechta chet tilini bilishidir. Til bilish ta'lim sohasidagi islohotlar paydo bo'lishiga yordam beradi, til o'rganishni osonlashtirishda esa rivojlantirish uchun yangi o'qitish usullari ijodiy shaxs, avtoritarlikni yo'q qilish, insonparvarlik bo'yicha o'quv faoliyatini tashkil etish uslubi shaxsni hisobga olgan holda yondashuv yoshlarning xususiyatlarini ochib beradi. Chet tili endi ma'daniyatlararo, millatlararo muloqot vositasi, ya'ni nima uchun chet tilidagi nutqiy faoliyatni o'zlashtirish, nafaqat kommunikativlikni rivojlantirishga qaratilgan kompetentsiya (til, nutq, ijtimoiy- madaniy, madaniyatlararo va h.k.), balki chet el tili orqali ta'lim olish uchun ham muhimdir. Dunyo juda tez o'zgarib turadi, shuning uchun barcha soha singari ta'lim sohasida ham innovatsialardan foydalanish va zamonaviy pedagogik texnologiyalar nafaqat "trend" balki ta'lim jarayonini natijadorligini oshirish vositasidir.

Chet tilini o'rganishda ta'lim va amaliy qiyinchiliklar ham paydo bo'ladi. Talabalarning turli bilim darajasi qisqa vaqt ichida mashg'ulotlarda zarur natijaga erishishga imkon bermaydi. Ayrim talabalar ta'limning boshlang'ich bosqichidan o'rta darajaga

minimal til tayyorgarligi bilan o_tadilar. Bunday talabalarga ko_p vaqtni xonada berish butun jarayonni sekinlashtirishni anglatadi, chunki siz bilganingizdek, o_qituvchining ish dasturi bor, unga muvofiq u mashg_ulotlarni rejalashtirishi zarur. Qolgan talabalarda xohishni uyg_otish qiyin, biroq mumkin. Muhimi, yondashuvni topish, masalan, bolaning shaxsiy manfaatlariga e_tibor berish va hokazo. Ta'lim tizimida chet tili o_qitishning ahamiyati juda yuqori, chunki bu zamonaviy dunyoda bir nechta eng muhim o_zgarishlar bilan bog_liq. Bu o_zgarishlar:

1. O_quvchilarning intellektual rivojlanishi: Chet tillarni o_rganish o_quvchilarning tuzilishi, fikrlashlari, va muhokama qobiliyatlari o_sishiga yordam beradi. Bu, ulg_ayish, boshqa tillar va madaniyatlar bilan tanishish orqali dunyoqarashlari rivojlanishiga olib keladi.

2. Tarbiyaviy faoliyat: Chet tillarni o_rganish o_quvchilarga engil tilidagi texnologiyalar va ma'lumotlarga erishishlariga yordam beradi. Bu, ularni mustaqil o_rganishlariga imkon beradi va yangi bilimlar va mahoratlarni o_rganishga ilhomlantiradi.

3. Tarixiy va madaniy g_oyalar: Chet tillarni o_rganish, o_quvchilarni boshqa madaniyatlar va tarixiy g_oyalarga yaqinroq olib keladi. Bu tarixiy va madaniy o_zgarishlarni tushunishga yordam beradi.

Pedagogik faoliyat innovatsion bo_lishi kerak, chunki u har qanday Ta'lim muassasasi ta'lim jarayonining muvaffaqiyatli eng muhim omillaridan biridir. Innovatsion faoliyat raqobatbardoshligiga zamin yaratadi. Ta'lim xizmatlari muassasa boshqa tomondan esa yo_nalishlarni belgilaydi o_qituvchilar yoki o_qituvchilarning kasbiy o_sishiga yordam beradi. Ingliz tili darslarida innovatsion usullarni qo_llash natijasida o_quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlari takomillashadi, nutqi ravonlashadi, tez va to_g_ri javob berish malakasi rivojlanadi. Bunday usullar o_quvchida bilimga ishtiyoq uyg_otadi. Bundan tashqari dars boshlanishida visual, dars o_rtasida harakatli yoki rolli, darsning so_nggi qismida esa o_quvchining darsda o_rngan ma'lumotlari haqida subyektiv fikrlarini turli kartateka yoki anonimik o_yinlarda tashkillashtirish o_rganuvchini til o_rganishga qiziqtiribgina qolmay balki psixologik tomondan ham ruhlantiradi, shuningdek Ta'lim sifatini oshiradi. O_quvchi darslarga puxta hozirlik ko_rishga intiladi. Bu esa o_quvchilarni Ta'lim jarayonining faol sub_yektlariga aylantiradi.

Zamonaviy ta'lim xozirgi davr talabalariga yuqori talablarni qo_yadi chet tilini amaliy bilish bu borada innovatsion Ta'lim dan foydalanish texnologiyalari katta imkoniyatlar yaratadi, o_quv jarayonining samaradorligini oshiradi. Amaliyot shuni ko_rsatadiki axborot va multimedia o_quv dasturlari, an'anaviy o_qitish usullariga nisbatan afzalliklari bor, chunki ular nafaqat nutqning ayrim turlarini o_rgatish imkonini beradi balki ularni turli kombinatsiyalarda ishlatish, hayotda amalga oshirishga hissa qo_shish, yondashuv va talabalar mustaqilligini oshirishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Bekmuratova U. B. "Ingliz tilini o_qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish" mavzusida referat. Toshkent — 2012.

2. N.Q. Xatamova, M.N. Mirzayeva. "Ingliz tili darslarida qo'llaniladigan interfaol usullar", Navoiy, 2006.
3. M. Xoldorova, N. Fayziyeva, F. Rixsittilayeva. "Chet tilini o'qitishda yordamchi vositalardan foydalanish". Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU, 2005.
4. Отабоева, М. Р. Chet tilini o'qitishda zamonaviy innovatsion texnologiyalaridan foydalanish va uning samaradorligi. 2017.